

Švarcsystém se opět stane “ofiko” nelegálním, vysoké tresty hrozí i pracovníkům

21. 11. 2011 0:00 [Daniel Morávek](#)

Od roku 2012 se do tuzemské legislativy vrací výslovný zákaz švarcsystému. Ruku v ruce s tím se rovněž zpřísní tresty za tento způsob zaměstnávání. U pracovníků se pokuty zvýší dokonce až na desetinásobek.

Švarcsystém se zřejmě od nového roku opět stane výslovně nelegálním. Pod příslušnou novelou zákona chybí už jen podpis prezidenta. Nová úprava má usnadnit prokazování švarcsystému a zlepšit jeho kontrolu. Norma navíc zpřísnuje tresty za nelegální práci pro zaměstnavatele a i pro samotného pracovníka. Podnikatel bude moci dostat pokutu až 10 milionů korun a pracovník na švarcsystém až 100 tisíc korun.

Švarcsystém se opět stane výslovně nelegálním

Poslanecká sněmovna přehlasovala před dvěma týdny veto senátu a schválila novelu [zákona o zaměstnanosti](#). Ta kromě jiného vrací do tuzemské legislativy výslovný zákaz švarcsystému, respektive výkonu závislé práce fyzickou osobou mimo pracovněprávní vztah. Postihnout bude možné každý výkon závislé práce mimo pracovněprávní vztah, tedy i ty případy, kdy je výkon závislé práce zastíraný jinou, obchodněprávní smlouvou. Pokud novelu podepíše i prezident, nabude účinnosti 1. ledna 2012.

Co je švarcsystém

Švarcsystém je označení pro způsob ekonomické činnosti, při které osoby vykonávající pro zaměstnavatele běžné činnosti nejsou jeho zaměstnanci, ale formálně vystupují jako samostatní podnikatelé. Takový způsob může být pro zaměstnavatele i zaměstnance výhodný (zejména s ohledem na daňové zatížení, sociální pojištění nebo i příliš svazující [zákoník práce](#)).

Tuzemská legislativa přitom podobné ustanovení až do roku 2007 obsahovala, tehdy však po novele [zákona o zaměstnanosti](#) příslušný paragraf vypadl. To však neznamená, že v současnosti patří švarcsystém mezi legální způsoby zaměstnávání. Už nyní lze odvodit zákaz švarcsystému z [§ 2 zákoníku práce](#), který obsahuje definici závislé práce, která musí být vykonávána jen v pracovněprávních vztazích. Za současné situace se však švarcsystém poměrně složitě prokazuje, což má právě změnit schválená novela.

Návrh zákona totiž upravuje definici nelegální práce tak, aby byla lépe prokazatelná. Nově se stanovuje jako výkon závislé práce fyzickou osobou mimo pracovněprávní vztah. Jednoznačně se tak švarcsystém staví mimo zákon. Ten tak nově nebude mít dopad pouze do oblastí daní a pojistného, ale dotkne se i otázek pracovněprávních. Postihnout bude možné každý výkon závislé práce mimo pracovněprávní vztah, tzn. i ty případy, kdy je výkon závislé práce zastíraný jinou, obchodněprávní, smlouvou, upřesnila serveru Podnikatel.cz advokátka

Soňa Audesová z advokátní kanceláře Havel, Holásek & Partners. [Čtěte více: Zatočí novela zákoníku práce se švarcsystémem? Zjistili jsme za vás](#)

Hlavním cílem je usnadnit kontrolu

Hlavním cílem novely je podle odborníků účinněji potírat nelegální práci, protože ta se v současnosti jen obtížně prokazuje. Nejde tedy o žádné velké koncepční změny, ale spíše o snahu zefektivnit stávající praxi. V řadě případů také dochází k tomu, že při kontrole prováděné krajskou pobočkou úřadu práce České republiky není možné zjistit, ke které právnické nebo fyzické osobě jsou fyzické osoby pracující na pracovišti kontrolované osoby v nějakém právním vztahu, uvedla serveru Podnikatel.cz Alena Sokolová z advokátní kanceláře [FABIAN & PARTNERS](#). Dá se však očekávat, po přijetí zákona se počet kontrol v oblasti nelegální práce zvýší.

Jak ale třeba upozorňují odboráři, ani na tyto změny nejsou dostačující a švarcsystému nezabrání. Podle odborů se návrhem nezakazuje vykonávat práci v jiném než pracovněprávním vztahu, ale zakazuje se vykonávat v jiném právním vztahu závislou práci. Odbory se domnívají, že ze zákona musí být odvoditelné, že pokud se práce vykonává v podmínkách nadřízenosti a podřízenosti, vždy jde o práci závislou a pracovněprávní vztah. Přenášení nákladů na zaměstnance pak nebude vnímáno jako argument pro závěr o tom, že jde o samostatnou práci, nýbrž jako důvod pro sankcionování zaměstnavatele za závažné porušení pracovněprávních norem, tvrdí ve svém stanovisku Českomoravská konfederace odborových svazů. [Čtěte více: Zaměstnáváte na černo? Připravte se na kontroly. Budou důsledné](#)

Vznik švarcsystému

Švarcsystém se nazývá podle benešovského podnikatele Miroslava Švarce. Ten na počátku 90. let vymyslel způsob, jak ušetřit na sociálním a zdravotním pojištění. Všichni jeho zaměstnanci dostali výpověď, aby poté začali pro Švarce pracovat na živnostenské listy a na dodavatelskou smlouvu. Státu však tato metoda nezamlouvala a od roku 1992 tento způsob zaměstnávání zakázal.

Vyšší tresty mají odradit od švarcsystému

Pomoci by v boji proti švarcsystému mělo úřadům také zvýšení pokut za tento způsob zaměstnávání. Pro zaměstnavatele se sankce zvyšuje na dvojnásobek současné maximální pokuty, tj. až na 10 milionů korun, a pro fyzickou osobu, která bude nelegální práci vykonávat, až na 100 tisíc korun (nyní může za výkon nelegální práce dostat maximálně pokutu ve výši 10 tisíc korun).

Zároveň se zavádí minimální výše pokuty, kterou úřady zaměstnavateli uloží v případě zjištění švarcsystému, a to na 250 tisíc korun. Dosavadní výše pokut v oblasti postihu nelegální práce je nedostatečná. Zejména při výkonu nelegální práce jde o nejnižší sankci podle zákona o zaměstnanosti. Cílem navrhované právní úpravy je posílit odstrašující účinek hrozících pokut, vysvětlila Alena Sokolová z advokátní kanceláře [FABIAN & PARTNERS](#).

[Čtěte více: Za švarcsystém hrozí pokuta až 300 000 korun. Jak se mu vyhnout a přesto ušetřit?](#)

Mění se i další věci

Změny se od roku 2012 netýkají pouze švarcsystému. K dalším novinkám dochází u ohlašování volných pracovních míst, vyplácení podpory v nezaměstnanosti v souvislosti s nárokem na odstupné či u agenturního zaměstnávání cizinců. Změní se také úprava týkající se příspěvku na zaměstnávání osob se zdravotním postižením a náhradního plnění povinného podílu těchto osob, zruší se chráněné dílny nebo se zavede sdílené zprostředkování zaměstnání. V neposlední řadě také dojde k převedení kontrolních a sankčních pravomocí mezi státními orgány v oblasti zaměstnanosti, uzavřela advokátka Soňa Audesová z advokátní kanceláře **Havel, Holásek & Partners**.

<http://www.podnikatel.cz/clanky/svarcsystem-2012-novela-zakona-o-zamestnanosti/?ic=kolotoc-header&icc=03>